

Jul i parcelhuskvarteret

Af Anne Røndal

Det havde været en dejlig aften, tænkte han, mens han lagde sig tæt ind til Julie og stak næsten i hendes hår. Hun sov allerede. Men havde også pisket rundt hele dage. Det var ikke mindst hendes fortjeneste, at julelysene havde skinnet så mildt, og at han havde mærket en dyb ro inden i. Godt han havde hende.

Jul kan ellers være vanskelig. Det vidste han fra sin barndom, hvor familiære konflikter havde lagt sig tungt over højtiden. Så man bare længtes efter hverdage og skoledage og det, at alting blev almindeligt igen.

Men de havde haft så skøn en aften Julie, børnene, Julies forældre og ham selv. Alting havde været så roligt og velkendt. Som det plejer, som børnene sagde. Og det var jo det bedste sådan. Jul var ikke tiden for de store forandringer. Og det var heller ikke det, de gjorde i.

Men noget havde jo været anderledes end det plejede. Naboen - Marius - var ikke kommet ind for at drikke kaffe kl. 21.30, når gaverne var pakket ud, som han ellers havde gjort alle de år, de havde boet der.

Selv om de havde talt med børnene om, at Marius var blevet dårlig og var kommet hen på plejehjemmet, hvor nogen passede ham rigtig godt, og at han var for syg til at komme juleaften, havde Thøger alligevel spurgt efter

ham, da de satte kaffen og julekager frem. "Kommer Marius ikke?"

Og de måtte sige, at han jo var på plejehjemmet, og at han ikke kunne komme. "Kan vi så ikke tage hen til ham med en klejne, han kan så godt lide klejner?" Thøger var blevet ved. Men det var ikke så nemt. Mormor og morfar var der jo og juledag og 2. juledag skulle de til hans familie. Det var ligesom ikke til at få passet ind.

De var kørt hen til plejehjemmet, da Marius var kommet der efter sin blodprop. Han kunne ikke længere gå, og det var vanskeligt at forstå, hvad han sagde. Det havde været svært at være i. Man vidste ikke helt, hvad man skulle gøre. Eller sige. Og så var de bare ikke kommet der siden, livet havde taget dem. Det var ikke fordi, de ikke ville; det ville de godt, selv om det var svært. Men der var så meget hele tiden.

Han faldt i søvn med duften af Julie i sine næsebor; i aften var den iblandet lidt stegeos. På én og samme tid lugten af Julie og af jul. Så kunne det ikke blive meget bedre.

-

Drømme er af forskellig slags. Selvsagt er der jo en mægtig forskel på dagdrømmene og nattedrømmene, men også nattens drømme adskiller sig fra hinanden. De fleste glemmer man, endnu før man er vågnet, andre sidder i én et par minutter efter, at søvnen har sluppet sit tag, og så er der endelig de sjældne drømme, der imponerer og skæmmer ved deres livagtighed og som

kan sidde i én i timer, ja i dage, som om de havde stemplet sig ind i bevidstheden.

Den juleaften drømte han om juleevangeliet. Dvs.: det ville være mere rigtigt at sige, at han drømte, han var i juleevangeliet. Alting var så livagtigt, lydene, lugtene, lyset. Han var i en stald i skjul bag en stolpe. Hverken Maria, der lignede Julie, eller Josef kunne se ham. Men han kunne se dem og barnet som lå ved hendes bryst. Han så også engle og hørte sang. Og der er ikke andet at sige om det, end at det var vidunderligt og det største. At være midt i julen, midt i at Gud blev menneske i verden og kom selv.

Men da skete der det i drømmen, at han skulle tisse. Den slags kan man måske nok gøre i en stald, men ikke på en fødestue fuld af engle. Det kan man ikke. Så han listede stille mod døren, der stod halvt åben; men netop som han skulle til at gå ud af den, blev den åbnet udefra. Og der kom fire mænd ind. De var iført brune, vævede kjortler og fåreskind, og det var nemt at se, at det var hyrderne. De så ham ikke. Han måtte være usynlig, som man kun kan være i drøm. Eller dvs. usynlig kan man også være, når man ikke drømmer. Og det har vist alle prøvet: at vi ikke blev set, at vi blev overset og følte, at vi ikke havde betydning. Og det er simpelthen forfærdeligt. - Men virkelig usynlig kan man kun være i drømme.

Og i drømmen var der månelys udenfor og helt stille. En vild stjerne skinnede over huset. Og der stod nogen udenfor døren. Det var endnu en hyrde. Men han gjorde

ikke mine til at gå ind. Han stod bare udenfor med bøjet hoved og mærkeligt modløse skuldre.

Hvorfor går han ikke ind, tænkte han i drømmen. Og han ville spørge, selv om han nu skulle tisse rigtig meget. Men i det samme løftede hyrden hovedet. Månen skinnede på hans furede, udtærede ansigt. Det var Marius, det var Marius' ansigt.

Han våggede i det samme og skyndte sig ud på toilettet. Kl. var kun halv et. Og bagefter kunne han ikke falde i søvn igen. Drømmen boede så stærkt i ham. Som om den var mere virkelig end sengen og dynen og Julies sagte åndedrag.

Det var ikke så meget Jesusbarnet og englene og al den herlighed, der havde været i stalden, der gav ham uro. Det var den gamle hyrde udenfor, den gamle hyrde som ligesom ikke kunne komme ind til al herligheden. Det var Marius' ansigt. Han så det for sig, når han lukkede øjnene.

Efter en time besluttede han sig. Lydløst tog han tøjet med ud i stuen for ikke at vække Julie. Han greb en halv flaske vin, en kagedåse, der stod på køkkenbordet, hev et par glas ud af skabet og lagde det ned i Julies kurv. Så tog han sko og overtøj på og listede ud i natten.

Et kvarter senere ringede han på plejehjemmets klokke. En skøn kvinde i ternet kittel åbnede. Og det slog ham, at hun var mødt ind på arbejde, da han selv gik i seng. Hun så hverken undrende eller vred ud. Spurgte blot imødekommende, hvem han skulle se. Men de fleste

sover jo, tilføjede hun, det er ikke så ualmindeligt på den her tid. Hun smilede skævt.

"Æh Marius...?" sagde han

"Ham har jeg lige været inde hos; han er lysvågen. Det er jo en svær jul, første gang, man ikke kan være derhjemme... Det er stue 13."

"Tak"

Han bankede meget sagte på til nr. 13. Marius Madsen stod der på skiltet. Han ventede ikke på svar, men lindede stille på døren og gik ind.

Det her var vist det sværeste, han nogensinde havde været ude for. Vanskeligere end alt andet han kunne forestille sig. Gid han ikke var gået ind. Gid han var blevet hjemme. Men nu var det for sent; Marius havde set ham. Han sad halvt op i sengen med vidt åbne øjne.

"Jeg vidste det. Jeg vidste at, én af jer ville komme. Jeg vidste det. Glædelig jul," sagde han - og var meget lettere at forstå end sidste, de var der. Så lo han stille hen for sig og rystede smilende på hovedet.

Selv vidste han ikke, hvad han skulle sige, men "Glædelig jul" var altid en gangbar indledningsreplik på denne tid af året.

Heldigvis havde han kurven. Han løftede spørgende flasken op. Marius nikkede og smilede med den ene

halvdel af ansigtet. Han skænkede op i to glas. Marius kunne godt drikke selv, og han skønnede tydeligvis på kvaliteten af Julies mors vanillekranse.

Og mens de spiste og drak, var det som om ordene kom af sig selv. Vanskeligheden mellem dem - det at de pludselig var holdt op med at besøge Marius - fortonede sig, mens de talte. I 1½ time sad han i julenatten sammen med Marius. Og før han gik, bad Marius ham læse juleevangeliet. Det han aldrig prøvet før; og alle andre steder var han nok blevet forlegen; men ikke her, ikke i aften. Han blev snarere underlig bevæget, især ved det med hyrderne. ... I den samme egn var der hyrder... Marius så helt anderledes ud nu end i drømmen.

"Tak for julen," sagde Marius, da han gik, kl. var over 3. "Tak for det hele!" Og han lovede at komme inden nytår og tage børnene med.

Rimtågen lå tyk udenfor, og sneen knirkede under hans støvler. "Tak for julen." - Han skulle have sagt: "I lige måde." eller: "Selv tak."

For hvis ikke han havde besøgt Marius, havde han fået en anden slags jul - ja måske endda et andet slags liv fra nu af. Hvem ved?

Hvis ikke han havde besøgt Marius, havde han nok fået en god jul, men alligevel en svagere jul, mere overfladisk, den slags jul, som de lykkelige får, dem med gode relationer og uden mægtige sorgen, den slags jul som man får, når man har været heldig med livet, den slags jul, der glæder og gør godt, fordi det er rart at

være sammen med dem, man holder af, når tingene fungerer. Og det vidste han godt, ikke var en selvfølge.

Men der var noget større på spil, noget dybere. Noget, der handlede om mening, om hvorfor vi er her. Han kunne ligesom ikke få fat om det. Jo, noget med at Gud har fået krop i verden, i julebarnet i krybben og lært os, hvordan vi skal være mennesker. For hinanden. Og når vi er mennesker for hinanden, så bliver julen alles fest, ikke kun de lykkeliges og heldiges, ikke kun festen for dem, med de mange og gode relationer og uden store sorger.

Og så er det ikke til at se, hvem der hjælper hvem, hvem der får eller hvem, der giver.

Det var sådan noget.

For slet ikke at tale om, hvordan Gud handler i verden. Det kom man heller ikke uden om. Eller rettere: han kom simpelthen ikke udenom Gud den her jul. Eller måske nogensinde. Forhåbentlig ikke nogensinde.